

การพัฒนาหุ้นส่วนสุขภาพเพื่อป้องกันการบาดเจ็บให้แก่เด็กวัยเรียนในชุมชน

THE DEVELOPMENT OF HEALTH PARTNERSHIP FOR INJURY PREVENTION
OF SCHOOL-AGED CHILDREN IN COMMUNITY

โดย
นางยุพิน สาเรือง

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

พ.ศ. 2556

วิทยานิพนธ์ การพัฒนาหุ้นส่วนสุขภาพเพื่อป้องกันการบาดเจ็บให้แก่เด็กวัยรุ่นในชุมชน
The Development of Health Partnership for Injury Prevention of School-aged
Children in Community

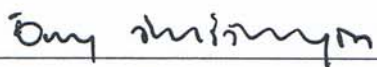
ชื่อนักศึกษา นางยุพิน สาเรือง

รหัสประจำตัว 514014

สาขาวิชา การพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน

ปีการศึกษา 2555

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ และสำนักงานคณะกรรมการ
การอุดมศึกษา ได้ตรวจสอบและอนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต เมื่อวันที่ 8 ตุลาคม พ.ศ. 2555

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

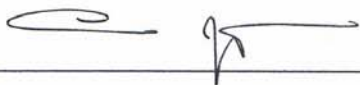
(รองศาสตราจารย์อิสยา จันทรวินยานุชิต)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ประธานกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์อดิศักดิ์ ผลิตผลการพิมพ์) จากสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

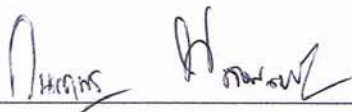
กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วนิดา ชุรงค์ฤทธิชัย)

กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

(รองศาสตราจารย์ ดร.จริยาวัตร คมพยัคฆ์)

กรรมการ

(อาจารย์ ดร.กนกพร นทีชนสมบัติ)

วิทยานิพนธ์ การพัฒนาหุ้นส่วนสุขภาพเพื่อป้องกันการบาดเจ็บให้แก่เด็กวัยเรียนในชุมชน
The Development of Health Partnership for Injury Prevention of School-aged
Children in Community

ชื่อนักศึกษา นางยุพิน สาเรือง

รหัสประจำตัว 514014

สาขาวิชา การพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน

ปีการศึกษา 2555

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงปฏิบัติการครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากระบวนการพัฒนาหุ้นส่วนสุขภาพเพื่อป้องกันการบาดเจ็บให้แก่เด็กวัยเรียนในชุมชน และผลการเปลี่ยนแปลงเปรียบเทียบก่อนและหลังการพัฒนาหุ้นส่วนสุขภาพในชุมชนหมู่ 4 ตำบลท่ามะกา อำเภوتاมะกา จังหวัดกาญจนบุรี กลุ่มตัวอย่างหลัก คือ เด็กวัยเรียนอายุ 6-12 ปี จำนวน 52 คน กลุ่มตัวอย่างรอง ได้แก่ ผู้ดูแลหรือผู้ปกครอง พยาบาลวิชาชีพทั้งในและนอกโรงพยาบาล บุคลากรในกองงานสาธารณสุข อสม. ตำรวจ ผู้นำชุมชน จิตอาสา (ผู้พิการ) ครูและแกนนำนักเรียน จำนวน 20 คน เก็บข้อมูลด้วยแบบสัมภาษณ์และแนวคำถามเชิงลึก วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติไคสแควร์ การทดสอบที (Paired T-test) และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่าเด็กวัยเรียนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุเฉลี่ย 8.8 ปี ไม่มีโรคประจำตัว พฤติกรรมการป้องกันตนเองจากการบาดเจ็บโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ผู้ดูแลหรือผู้ปกครองส่วนมากเป็นบิดา/มารดา ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุเฉลี่ย 41.6 ปี พฤติกรรมการป้องกันการบาดเจ็บให้แก่เด็กวัยเรียนโดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ปัจจัยที่มีผลต่อการบาดเจ็บในเด็กวัยเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ ช่วงอายุเด็กระหว่าง 6-8 ปี การพัฒนาหุ้นส่วนสุขภาพเพื่อป้องกันการบาดเจ็บให้แก่เด็กวัยเรียนในชุมชนประกอบด้วย 3 ระยะคือ 1) การสร้างความเป็นหุ้นส่วนสุขภาพด้วยการประสานความร่วมมือของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายให้มากำหนดแผนงานและโครงการร่วมกัน 2) การสร้างระบบรองรับการทำงานของหุ้นส่วนสุขภาพ โดยใช้การประชุมทั้งทางการและไม่ทางการเพื่อให้ดำเนินการตามกิจกรรมที่กำหนดไว้ภายใต้บทบาทหลักและบทบาทที่ต้องช่วยเหลือกัน รวมทั้งสะท้อนคิดถึงผล การทำงานที่เกิดขึ้นเป็นระยะจนได้ข้อตกลงร่วมกันจนสามารถดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ได้ตามวัตถุประสงค์ 3) การพัฒนาความต่อเนื่องของหุ้นส่วนสุขภาพด้วยการวิเคราะห์บทบาทร่วมกันและนำความคิดเห็นของหุ้นส่วนมาปรับบทบาทการทำงานให้สามารถทำงานได้อย่างต่อเนื่องด้วยตนเอง โครงการที่เกิดขึ้นมี 3 โครงการ คือโครงการ

บ้านปลอดภัย โครงการโรงเรียนสีขาว และโครงการชุมชนปลอดภัยไร้อุบัติเหตุ ผลการเปลี่ยนแปลง หลังพัฒนาหุ้นส่วนสุขภาพพบว่าจำนวนเด็กวัยเรียนได้รับบาดเจ็บลดลง คะแนนเฉลี่ยพฤติกรรม การป้องกันการบาดเจ็บของเด็กวัยเรียนหลังการพัฒนาหุ้นส่วนสุขภาพ (Mean = 68.38, S.D. = 3.87) สูงกว่าก่อนการพัฒนาหุ้นส่วนสุขภาพ (Mean = 67.25, S.D. = 4.87) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมป้องกันการบาดเจ็บให้แก่เด็กวัยเรียนของผู้ดูแลหรือผู้ปกครองหลัง การพัฒนาหุ้นส่วนสุขภาพ (Mean = 68.38, S.D. = 6.06) สูงกว่าก่อนการพัฒนาหุ้นส่วนสุขภาพ (Mean = 65.46, S.D. = 6.40) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ การศึกษามีข้อเสนอแนะให้นำผลการวิเคราะห์ บทบาทขององค์กรชุมชน เสนอต่อผู้บริหารเพื่อเสริมสร้างศักยภาพชุมชนในการพัฒนาหุ้นส่วน สุขภาพ ควรกำหนดนโยบายในโรงพยาบาลด้านการวิเคราะห์สาเหตุการบาดเจ็บของเด็กวัยเรียน ที่มารับบริการเพื่อผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในการป้องกันการเกิดการบาดเจ็บอย่าง เป็นรูปธรรมรวมทั้งกำหนดนโยบายของชุมชนและการจัดการความปลอดภัยของโรงเรียนเพื่อ สร้างความปลอดภัยในชุมชนและโรงเรียน

คำสำคัญ: การพัฒนาหุ้นส่วนสุขภาพ เด็กวัยเรียน การป้องกันการบาดเจ็บ

Thesis Title The Development of Health Partnership for Injury Prevention of School-aged Children in Community

By Mrs.Yupin Saraung

Identification No. 514014

Degree Master of Nursing Science (M.N.S.)

Major Community Nurse Practitioner

Academic Year 2012

ABSTRACT

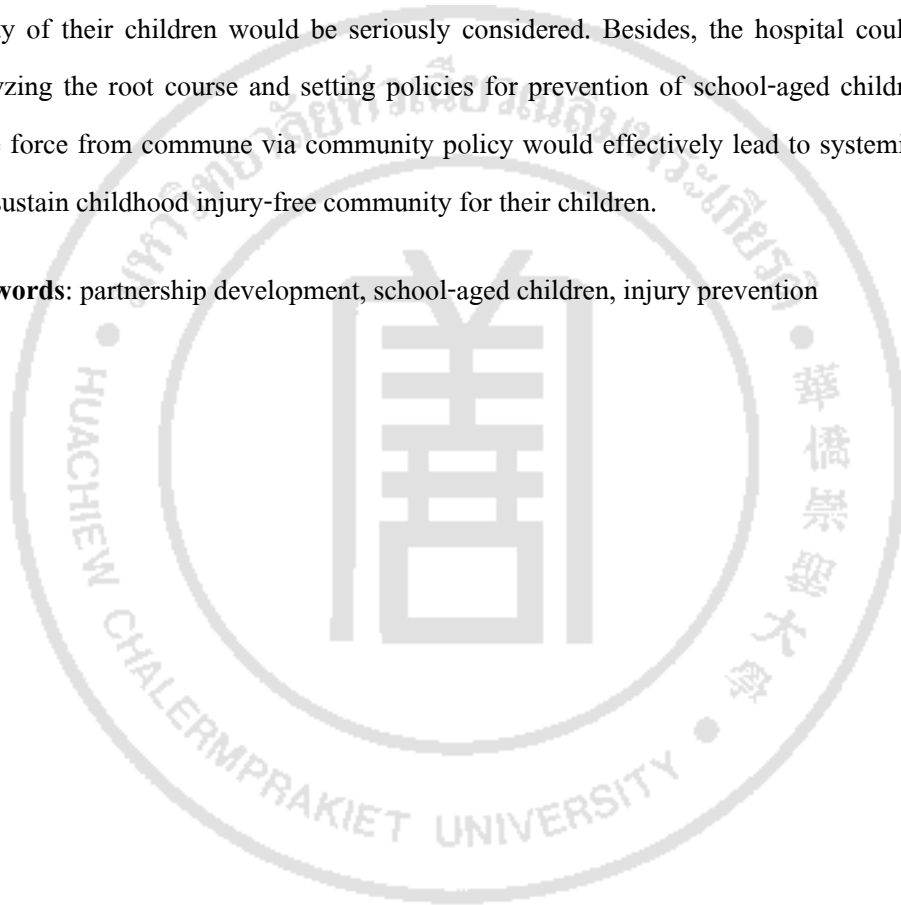
This action research has the purpose of studying the process and impact of partnership development on injury prevention in the school-aged children in Moo 4, Tambol Ta-Maka, Amphur Ta-Maka, Kanchanaburi, THAILAND. The primary sample group of the study was 52 school-aged children from six to twelve year old. The secondary sample group was the children's guardians, licensed practical nurses working in the hospital or village, primary health care personnel, policemen, community leaders, volunteer spirit (disables people), teachers, and 20 student leaders. Data from structured interview and in-depth questions were accumulated and analyzed by Chi-square statistics, Paired t-test, and content analysis. The outcome of the study revealed most of the school-aged children are girls in average of 8.8 year old without congenital disorder. In overall score, their injury prevention behavior score is medium level. The guardians are primarily parents, who are females in average of 41.6 year old. The score of injury prevention behavior emphasized to the children was medium level. We found the outstanding statistical significant factor of childhood injury is the children's age, which is between six to eight years old.

There are three stages of the partnership development for school-aged children's injury prevention: 1) establishment of partnership through the stakeholders' involvement starting from the beginning of the project. 2) System setup for supporting partnership activities, both through formal and informal meeting. We have found community teamwork is crucial for cooperative and supportive action in order to achieve the target. 3) Continuing education of the partnership. Group's brainstorm and periodical evaluation would bring about improvement and effectiveness.

Three creative campaigns (“Safe Home”, “White School” and “Accident-Free Community”) were selected and run in the community. The outcome from partnership development was evaluated in comparison between pre- and post-project data. We have found the significant decrease of childhood injury rate as well as the increase of injury prevention behavior score was found ($\bar{X} = 68.38$, S.D. = 3.87 comparing to $\bar{X} = 67.25$, S.D. = 4.87).

For the future study, analyze of community valued role is highly suggested to performed and proposed to the executive. This information would strongly promote community partnership. Safety of their children would be seriously considered. Besides, the hospital could take part by analyzing the root course and setting policies for prevention of school-aged children injury. The drive force from commune via community policy would effectively lead to systemic management and sustain childhood injury-free community for their children.

Keywords: partnership development, school-aged children, injury prevention

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาอย่างสูงที่ได้รับทุนการศึกษาวิจัยจาก มูลนิธิพระบรมราชานุสรณ์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี และทุนสนับสนุนการวิจัยจากสมาคมพยาบาลสาธารณสุขไทย ในพระอุปถัมภ์สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอเจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนากรมหลวงนราธิราชนรินทร์และขอขอบพระคุณด้วยความกรุณาอย่างสูง ในการเอาใจใส่ให้ความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วนิดา คุณรงค์ฤทธิ์ชัย อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.จริยาวัตร คมพยัคฆ์ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม อาจารย์ ดร.กนกพร นทีสมบัติ กรรมการและรองศาสตราจารย์นายแพทย์อดิศักดิ์ ผลิตผลการพิมพ์ ประธานกรรมการ ผู้ทรงคุณวุฒิจากสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ที่ได้เสียสละเวลาอันมีค่าอย่างยิ่งในการให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษาและตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ จนกระทั่งวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จ ลุล่วงด้วยความสมบูรณ์ครบถ้วน

ขอขอบพระคุณอาจารย์พัชรี รัศมีแจ่ม และอาจารย์ประจำหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชนและคณาจารย์พิเศษทุกท่านที่ได้ ประสิทธิ์ประสาทวิชาอันมีค่าแก่ผู้วิจัย

ขอขอบพระคุณกองทุนหลักประกันสุขภาพในระดับท้องถิ่นพื้นที่เทศบาลตำบลท่ามะกา เด็กวัยเรียน ผู้ดูแลหรือผู้ปกครอง พยาบาลเวชกรรมสังคม อาสาสมัครสาธารณสุข บุคลากรใน กองงานสาธารณสุขท่ามะกา ผู้นำชุมชน ครูโรงเรียนบ้านท่ามะกา ตำรวจ อาสาสมัครป้องกันฝ่าย พลเรือน จิตอาสา (ผู้พิการ) ที่ให้ความร่วมมือทำให้การวิจัยครั้งนี้สำเร็จ

ขอขอบพระคุณคุณทรรศนีย์ นาคราช หัวหน้างานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาล มะการักษ์ ที่ให้การสนับสนุนการศึกษาระดับปริญญาโทและเพื่อนร่วมงานทุกท่านที่ให้การสนับสนุนเวลาในการมาศึกษาครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ คุณพ่อกิตติศักดิ์ คุณแม่ลำยวน เกียรติอมรเวช คุณไพศาล สาเรือง สามีและ บุตรสาว พี่น้องทุกท่านที่ให้กำลังใจเสมอมา

สุดท้ายนี้ขอกราบขอบพระคุณมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ที่ได้เป็นแหล่ง ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้และคุณธรรมแก่ผู้วิจัย ซึ่งผู้วิจัยจักได้นำสิ่งเหล่านี้ไปปรับทั้งในหน้าที่ การงานของวิชาชีพในชีวิตประจำวันและในสังคมอย่างมีคุณภาพ และจะนำความรู้ไปสร้าง ประโยชน์แก่ประเทศชาติบ้านเมืองสืบไปให้สมกับปรัชญาของมหาวิทยาลัยที่ว่า “เรียนรู้เพื่อรับใช้ สังคม”